

KORNIZA (PULSE) E VLERËSIMIT TË KONTABILITETIT NË SEKTORIN PUBLIK

Përditësimi më i fundit

3 dhjetor 2024

CFRR >>
Centre for Financial
Reporting Reform

PULSAR

Public Sector Accounting and Reporting Program

PULSAR Program is co-funded by:

 Federal Ministry
Republic of Austria
Finance

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

Statusi i vlerësimeve pilot PULSE

- ✓ **Objektivat e vlerësimeve pilot janë:**
  - **Të provohet zbatimi i instrumentit vlerësues PULSE në internet;**
  - **Të identifikohen mospërputhjet e kornizës dhe/ose instrumentit gjatë këtij procesi të parë;**
  - **Të zbulohet ndonjë problem në funksionim i instrumentit në internet gjatë provës pilot.**
- ✓ Kanë përfunduar dy vlerësimet e para pilot dhe janë publikuar raportet.
- ✓ Po zhvillohet në Gjeorgji raundi i dytë i zbatimit pilot.
- ✓ Bashkëpunim i mundshëm me Bankën Aziatike për Zhvillim dhe Bankën Ndëramerikane për Zhvillim, për vlerësime të vetëpaguara.
- ✓ Mundësia e përdorimit të PULSE-it në nivel botëror

Përditësimi dhe lartësimi i instrumentit PULSE

Mirëmbajtja e instrumentit PULSE

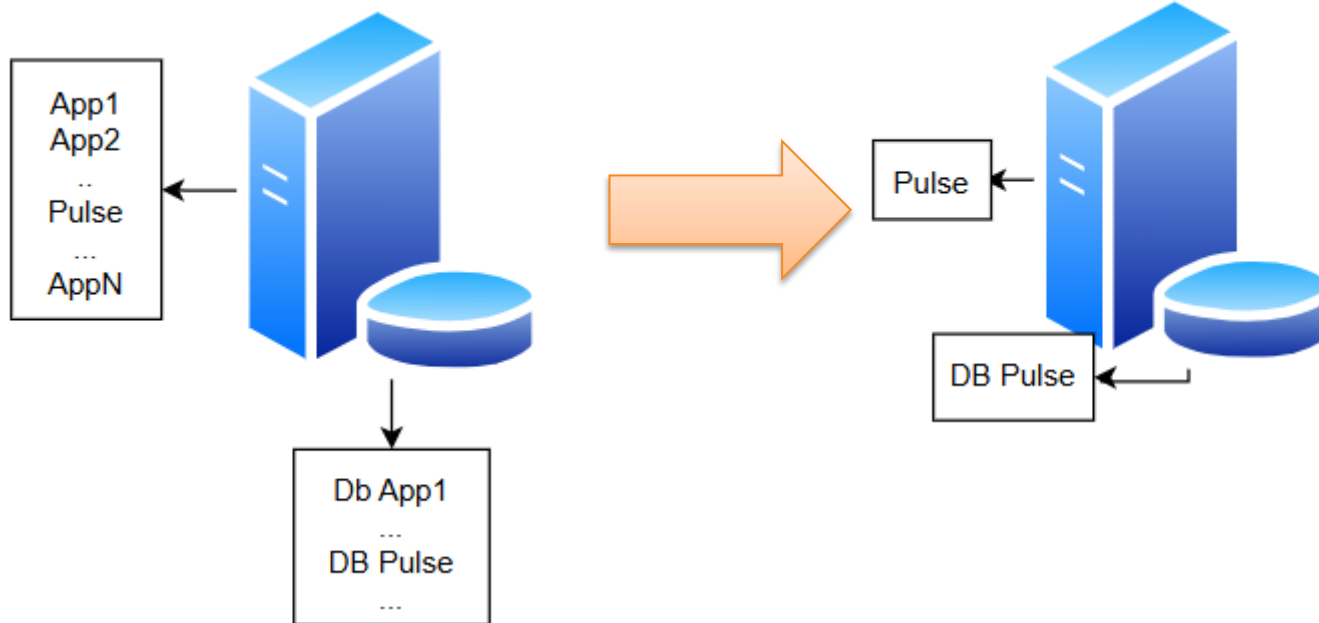
- ✓ Kalimi drejt një serveri të ri të dedikuar
- ✓ Arnimi i softuerit, përmirësimeve të vazhdueshme të sigurisë
- ✓ Lartësim i bashkësive të burimeve të përdorura
- ✓ Ruajtja e kopjeve rezervë të bazës së të dhënave dhe skedarëve të lidhur me to në mënyrë të rregullt
- ✓ Përdorimi i sigurt i certifikatave për serverin

Kalimi drejt një serveri të ri të dedikuar

4

- ✓ Hë për hë, instrumenti online Pulse në një vend të përbashkët, ngaqë ishte instrument në fazë prove online

Avantazhet

- ✓ Server i dedikuar për instrumentin online Pulse, pa ndërhyrje të mundshme me aplikacione të tjera.
- ✓ Lehtësohet gjetja e problemeve të rrjetit dhe gatishmërisë.
- ✓ Skema e sigurisë për hyrjen në server, e posaçme vetëm për instrumentin online Pulse
- ✓ Hyrja me VPN për punonjës të caktuar teknikë, me regjistër kontroll të aktivizuar, e dedikuar vetëm për instrumentin online Pulse

Përditësimi dhe lartësimi i instrumentit PULSE

- ✓ Fokusi te autonomia e administruesve të Pulse-it.
- ✓ Shmang nevojën që personeli teknik të merret me detyra administrative.
- ✓ Risi në zbatimin e inteligjencës artificiale për të standardizuar procesin e vlerësimit.

Përditësimi dhe lartësimi i instrumentit PULSE – Autonomi për administruesit

Futja e skedarëve model (dokumente Word) në sistem

- ✓ Administruesit do të jenë në gjendje të ngarkojnë skedarët model të dokumentit të konceptit dhe të raportit.
- ✓ Skedarët tip do të vlejnë për të siguruar përputhshmërinë dhe krijimin e një versioni paraprak të dokumentit.
- ✓ Sistemi do të lejojë testimin e përputhshmërisë së dokumenteve të ngarkuara (dokumentit të konceptit ose raporteve)
- ✓ Sistemi do të lejojë krijimin e dokumentit pasi përdoruesi të ketë futur të dhënat e nevojshme për dokumentin.
- ✓ Sistemi do të ndjekë formatin e dokumentit dhe pjesëve përbërëse të tij.

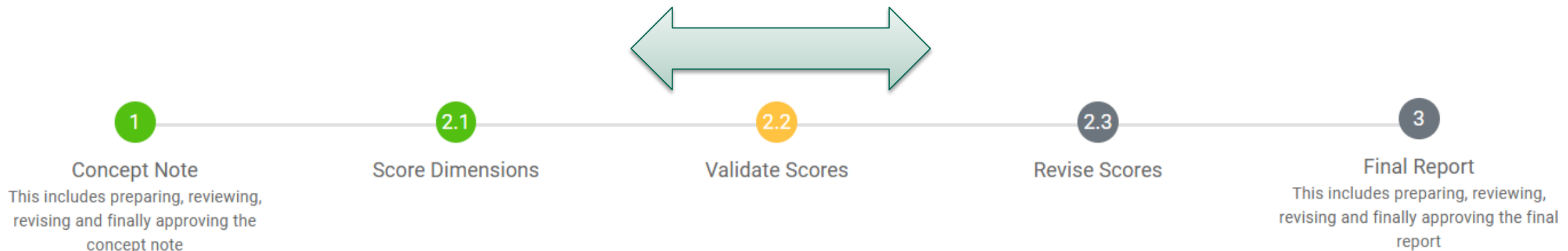

Përditësimi dhe lartësimi i instrumentit PULSE – Autonomi për administruesit

Shtimi i funksionit të kthimit pas në secilin hap të vlerësimit

- ✓ Udhëheqësi i ekipit të vlerësimit duhet të jetë në gjendje të ndryshojë statusin e vlerësimit jo vetëm për të kaluar në hapin pasardhës por edhe për t'u kthyer një hap pas në proces.
- ✓ Ky kthim pas në procesin e vlerësimit është i nevojshëm kur ka vrojtime në hapat e mëparshëm të cilat duhen ndrequr përpara se të prekin hapat e ardhshëm të vlerësimit.
- ✓ Administruesit nuk do t'i duhet më ndihmë teknike për t'u kthyer në hapin e mëparshëm.

Përditësimi dhe lartësimi i instrumentit PULSE – Autonomi për administruesit

Konfigurimi i njoftimeve

- ✓ Ka mbi 20 lloje të ndryshme njoftimesh që i dërgon instrumenti Pulse.
- ✓ Administruesit duhet të jenë në gjendje t'i redaktojnë dhe t'i kërkojnë njoftimet sipas llojit dhe sipas vlerësimit.
- ✓ Për një vlerësim konkret, udhëheqësi i ekipit do të jetë në gjendje të redaktojë njoftimin në një gjuhë ose sintaksë tjetër.

Përditësimi dhe lartësimi i instrumentit PULSE – Autonomi për administruesit

Rubrika me pyetjet e bëra më shpesh dhe fjalorthi i termave

- ✓ Administruesit duhet të jenë në gjendje:
  - Të administrojnë një listë të pyetjeve të bëra më shpesh dhe përgjigjeve të tyre.
  - Të shohin përdorimin (numrin e shikimeve) të secilës pyetje për të vlerësuar dobinë e tyre.
  - Të administrojnë një fjalorth të termave.
- ✓ Pyetjet e bëra më shpesh dhe fjalori duhet të jenë në një vend të dukshëm dhe të lehtë për t'u përdorur nga të gjithë përdoruesit

Përditësimi dhe lartësimi i instrumentit PULSE – Autonomi për administruesit

Krahasimi i vlerësimeve

- ✓ Krahasimi krah për krah i notave të vlerësimeve në nivel shtylle, treguesi dhe dimensionit.
- ✓ Identifikimi i shpejtë i dallimeve mes notave kryesore, përfshirë komentet, mes dy vlerësimeve

	Assessment A	Assessment B
2.1. Accounting policies Reviewed	 	
2.2. Estimations Reviewed	 	

Inteligjenca artificiale

11

Modelet e mëdha gjuhësore (LLM) janë sisteme të përparuara të IA-së, të afta të kuptojnë, përpunojnë dhe krijojnë gjuhë njerëzore, çka mund të automatizojë dhe shpejtojë detyra të tilla si analiza e të dhënave, krijimi i raporteve dhe kontrolli i cilësisë në vlerësimet financiare. Disa prej mjeteve LLM që hasen më shpesh janë:

- ✓ OpenAI ChatGPT
- ✓ Anthropic Claude
- ✓ Google Gemini
- ✓ Meta Llama

Instrumenti PULSE dhe inteligjenca artificiale

Aspektet e inteligjencës artificiale që duhen pasur parasysh

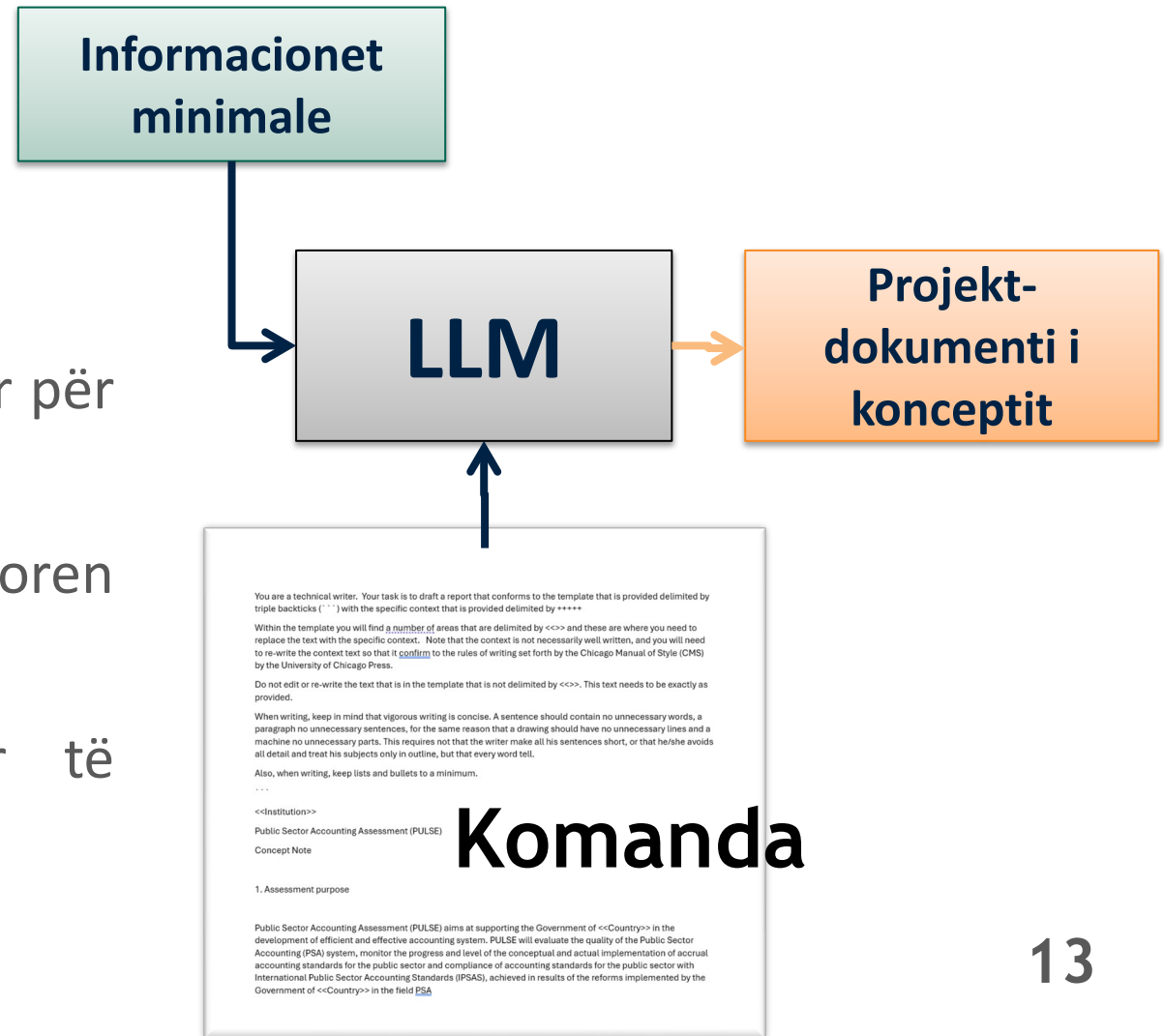
- ✓ Dhënia e komandave të duhura IA-së kërkon prova të vazhdueshme dhe një standard krahasimi për çdo rast të veçantë.
- ✓ Ka rëndësi të mbulohen së paku bazat e sigurisë së LLM-së për të shmangur problemet me futjen e komandave.
- ✓ Duhet të ekzistojë mundësia të identifikohet çdo funksionalitet i IA-së dhe të bëhet justifikimi përkatës për këtë vërtetim. Kjo duhet të regjistrohet për t'u analizuar më vonë.
- ✓ Në qoftë se një funksion i IA-së kërkon stërvitje, përgatitja e kësaj stërvitjeje është një proces tejet delikat.
- ✓ Ky funksionalitet brenda instrumentit online Pulse DUHET të jetë i pavarur nga LLM.

Instrumenti PULSE dhe intelijenca artificiale

Krijimi i një projekt-dokumentit koncepti

- ✓ Zhvillimi i një komande (udhëzime) të duhur për të krijuar një projekt-dokument koncepti
- ✓ Identifikimi i informacioneve që do të përdoren si të dhëna hyrëse
- ✓ Zhvillimi i dritares së nevojshme për të përpunuar këto informacione sipas nevojës

Instrumenti PULSE dhe inteligenca artificiale

Kontrollohet përputhshmëria e dokumentit të konceptit dhe raportit final

- ✓ Rubrikat e dokumentit të konceptit dhe raportit final janë të përcaktuara tashmë në metodikë. Të përdoren këto si bazë hyrëse për të vlerësuar përputhshmërinë e dokumentit të konceptit ose të raportit final.
- ✓ Të zhvillohet një komandë e duhur (udhëzime) për të kontrolluar përputhshmërinë.
- ✓ Të zhvillohet dhe testohet përdorimi i rezultatit se si të raportohet kjo përputhshmëri.
- ✓ LLM funksionon me përshkrimet e të dhënave hyrëse dhe teston përputhshmërinë e secilës për përmbajtjeve të rubrikave të dokumentit.

Instrumenti PULSE dhe intelijenca artificiale

Vlerësimi i justifikimit për një dimension të veçantë

- ✓ Metodika do të shqyrtohet dhe me shumë gjasë do të përmirësohet për të përfshirë **komandat e duhura** në tabelat e notave për secilin dimension.
- ✓ Komanda, bashkë me të dhënat e futura nga përdoruesit e vlerësimit, do të përpunohen nga LLM për të vlerësuar komentit/justifikimin për dimensionin.
- ✓ Pra, do të përmbajë:
  - Analizën e komentit/justifikimit.
  - Formulimin gjuhësor të sugjeruar, përfshirë aspektet e munguara nga metodika.
  - Analizën e notës dhe arsyet për ta pranuar ose kundërshtuar notën e propozuar.

The justification provided for the conceptual and actual scores of "A" for Dimension 7.1 appears to be insufficient. While the justification mentions that financial instruments or their components are presented as financial assets, financial liabilities, or equity instruments in accordance with the substance of the contractual agreement, it lacks specific details and evidence to substantiate full compliance with the IPSAS 28 standards.

Reasons for Insufficiency:

1. **Lack of Detailed Evidence:** The justification does not provide detailed evidence or examples of how the financial instruments are being presented in practice. It should include specific instances or documentation showing that the presentations align with the

Reasons for Insufficiency:

1. **Lack of Detailed Evidence:** The justification does not provide examples of how the financial instruments are being presented in practice. It should include specific instances or documentation showing that the presentations align with the definitions and requirements of IPSAS 28.
2. **Quantitative Data:** There is no quantitative data or specific examples of instruments that demonstrate the adherence to the standards. The number of instruments reviewed, types of instruments, a

Ass

- **Disagreement:** Without detailed evidence, it's challenging to confirm that the comprehensive regulatory framework is fully aligned with IPSAS 28. The score might be considered too high without supporting evidence. A lower score, such as "B", might be more appropriate unless detailed documentation can be provided.

Actual Score: A

- **Disagreement:** Similar to the conceptual score, the actual implementation score requires concrete examples and data showing that the entity consistently applies the standards in practice. Without this, the score of "A" seems optimistic. A "B" score would be more justified in the absence of detailed evidence.

Faleminderit!

CFRR >>
Centre for Financial
Reporting Reform

Public Sector Accounting and Reporting Program

PULSAR Program is co-funded by:

 Federal Ministry
Republic of Austria
Finance

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO
